

Prof. Dr. Adem Sözüer

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku

Anabilim Dalı Başkanı

Beyazıt Kampüsü

34116 Fatih İstanbul

Tel: 00 90 212 440 01 05

Fax: 00 90 212 512 41 35

BİLİMSEL MÜTALAA

Sayın Av. Kemal Polat,

Sayın Av. Taşkın Özer,

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Erzurum Valiliği'nin bilgi ve izniyle 07.05.2023 tarihinde Erzurum Havuzbaşı Kent Meydanı'nda halk buluşması ile başlayan ve Cumhuriyet Caddesi'nde devam edecek olan esnaf ziyareti etkinliği öncesinde yaptığı toplantı esnasında, Ekrem İmamoğlu ve ona eşlik edenler ile toplantıya katılan vatandaşlara yönelik gerçekleştirilen saldırının ceza hukuku açısından incelenmesi için bir bilimsel mütalaa talep etmeniz üzerine, tarafımıza tevdi ettiğiniz bilgi ve belgeleri inceleyerek aşağıdaki sonuçlara varmış bulunmaktayız.

I. BİLİMSEL MÜTALAANIN HUKUKİ NİTELİĞİ

Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) m.67/f.6, 68/f.3, 178, 179 uyarınca ceza muhakemesinde taraflara da bilirkişi seçme yetkisi öngörülmüş ve böylece ceza muhakemesi sùjelerinin bilimsel görüşlerden kapsamlı ve çok yönlü bir biçimde yararlanabilmeleri olanağı tanınmıştır. Ceza Muhakemesi Kanunu'nda, *uzman kişi* (CMKm.178), *bilirkişi* (CMKm.179) olarak adlandırılan bu kişilerin hazırlayacakları raporlara *uzman mütalası* (CMKm.67), *bilimsel mütalaa* (CMKm.68/f.3) adı verilmiştir. Doktrin ve uygulamada bu bilirkişilerin, hâkimin veya savcının tayin ettiği bilirkişilerden bazı farklı yönleri olması dolayısıyla, söz konusu kişilere *teknik müşavir* de denilmektedir.

“*Bilirkişi raporu, uzman mütalası*” başlığını taşıyan CMK m.67/f.6 uyarınca muhakeme sürecinde verilecek kararlar ve nihai olarak hüküm bakımından rolü olan taraflar, muhakeme konusu olayla ilgili olarak veya bilirkişi raporunun hazırlanmasında değerlendirilmek üzere ya da bilirkişi raporu hakkında, uzmanından bilimsel mütalaa alabilirler. Bilimsel mütalaa hazırlayan uzmanların, duruşmada dinlenmesine de karar verilebilir veya duruşmaya çağrılabilirler (CMK m.68/f.3). Uzman kişinin çağırılması reddedildiğinde taraflar doğrudan bu kişileri getirebilirler ve bu durumu makul süre içinde karşı bildirirler (CMK m.178, 179).

Bu bilimsel görüş yukarıda ana hatlarıyla değinilen yasal düzenlemeler dayanak alınarak hazırlanmıştır.

II.İNCELEME KONUSU OLAY VE YÖNTEM

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Erzurum Valiliği'nin bilgi ve izniyle 07.05.2023 tarihinde Erzurum Havuzbaşı Kent Meydanı'nda halk buluşması ile başlayan ve Cumhuriyet Caddesi'nde devam edecek olan esnaf ziyareti etkinliği öncesinde yaptığı toplantı esnasında, Ekrem İmamoğlu ve ona eşlik edenler ile toplantıya katılan vatandaşlara yönelik bir saldırı gerçekleştirilmiştir. Bu saldırıda çok sayıda kişi yaralanmış, etkinlik otobüsüne zarar verilmiş, kişiler tehdit ve hakarete maruz kalmıştır. İşbu mütalaa, yapılan saldırı kapsamında ihlal edilen anayasal haklar ile işlenen fiillerin hangi suçları oluşturduğu hususları değerlendirilecektir. 07.05.2023 tarihinde Ekrem İmamoğlu ve onu dinleyen kalabalık topluluğa yönelik saldırıda, olayın neden ve sorumlularının tespiti bakımından 07.05.2023 öncesindeki gelişmeler ve bu bağlamda Erzurum İl Başkanlığının 20.04.2023'ten itibaren miting için yaptığı başvurular ile mülki idarenin işlemleri irdelenecektir. Bilimsel mütalaamız, tarafımıza başvuruocular tarafından sunulan bilgi belge ve olayla ilgili görseller ile videoların

içerikleri esas alınıp, Psikiyatrist Prof. Dr. Bengi Semerci ve Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp ABD Başkanı Prof. Dr. Coşkun Yorulmaz ile konsültasyon yapılarak hazırlanmıştır.

TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

1. Erzurum Cumhuriyet Halk Partisi İl Başkanlığı, Cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Milletle Buluşma" isimli bir miting yapması için başvurmuştur. 20.04.2023 tarihli başvuruda 03.05.2023 günü için miting alanı tahsisi talep edilmiştir.

2. CHP Erzurum İl Başkanlığı tarafından Erzurum Valiliğine verilen 20.04.2023 tarihli dilekçede mitingin saat 13.00'te yapılacağı belirtilerek, Milletle Buluşma Mitingi'nin tertip komitesi listesi bildirilmiştir.

3. Erzurum Valiliğinin 25.04.2023 tarihli cevabında İstasyon Meydanında (Gar Meydanı) Milletle Buluşma Mitingine ilişkin talebin uygun görüldüğü 2911 Kanun kapsamında değerlendirilen miting öncesi ve esnasında gerekli güvenlik önlemlerini alınması gerektiği bildirilmiştir.

4. Erzurum Valiliğinin 26.04.2023 tarihli yazısında ise daha önce Gar Meydanında yapılması uygun görülen Milletle Buluşma Mitingine ilişkin tahsisin güvenlik nedeniyle iptal edildiği, buna karşılık MNG AVM yanında bulunan yeni miting alanının tahsis edildiği bildirilmiştir. Belirtmek gerekir ki, Gar Meydanı'nın iptal gerekçesi olarak ileri sürülen "güvenlik nedeninin" ne olduğu bilinmemektedir. Bu güvenlik gerekçesi iptal boyutuna varacak kadar büyük ve ağırsa başka bir meydanda yapılması bakımından da bu söz konusu olabilir. Her halükârda, objektif ve tarafsız hareket eden bir mülki amirin, böyle önemli bir mitingin yer tahsisi konusunda ilgili partinin yöneticileriyle görüşüp istişarede bulunması ve onları aydınlatarak bir çözüm bulması gerekirdi. Her partinin miting yaptığı Gar Meydanı'nın soyut bir gerekçeyle iptali, çok sıkışık seçim ve propaganda takvimi sürecinde eşitsizliğe neden olmuş, Cumhuriyet Halk Partisi ve Cumhurbaşkanı Adayı Kemal Kılıçdaroğlu ayrımcılığa maruz kalmıştır.

5. Nitekim Mülki amirliğin gerekçesi iptal kararı ve güven vermeyen tutumu nedeniyle, CHP Genel Merkezi 2023/509 sayılı yazıyı yazarak gereğince Cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nun 3 Mayıs tarihindeki Milletle buluşma mitingini iptal etmiştir. Bu noktada

belirtmek gerekir ki, idarenin alternatif bir alan gösterme gerekçesi geçerli sayılmayacaktır. Çünkü Gar Meydanı tahsisinin iptalinin ve gerçekten bir güvenlik sebebine dayandığına ilişkin iptali haklı kılabilen hiçbir bilgi ve belge ortaya koyulmamıştır. İdarenin önerdiği yeni miting alanı çeşitli açılardan dezavantajlar taşımakta olup, miting düzenleyicisi siyasi parti, idarenin dayanaklarını ortaya koyup makul bir sebep göstermediği bir durumda, dezavantaj ve külfet yükleyen başka bir alan tahsisini kabul etmek zorunda değildir.

6. Nitekim Gar meydanında miting yapmak isteyen CHP Erzurum İl Başkanlığı, Erzurum Valiliğine 02.05.2023 tarihli dilekçe ile başvurarak bu kez Ekrem İmamoğlu'nun katılacağı bir Milletle Buluşma Mitingi yapılacağını beyan ederek, 07.05.2023 tarihinde ve saat 17.00'de yapılacak bu miting için Gar Meydanı Miting alanının tahsisini talep etmiş ve dilekçe ekinde tertip komitesi listesi sunmuştur.

7. Erzurum Valiliğinin bu dilekçeye 03.05.2023 tarihli cevabi yazısında ise YSK'nın 2023/124 sayılı yazısına atfen 04.05.2023 tarihinden sonraki miting taleplerinin 30.04.2023 tarihine kadar ilçe seçim kuruluna yapılacağı ve 01.05.2023 tarihinde siyasi partilerin ve bağımsız adayların miting alan ve tarihlerinin belirleneceği, bu nedenle 04.05.2023 ve 13.05.2023 saat 18.00 aralığında denetim ve gözetim yetkisinin ilçe seçim kurullarında diğer zamanlarda ise yetkinin mahallin en büyük mülki amirinde olduğu belirtilerek 04.05.2023 sonrası miting taleplerinin ilgili ilçe seçim kurullarına yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

8. Esasen bu ret yazısı mülki idarenin ifade, toplanma ve siyasi bir hakkın kullanılmasına yönelik tutumunu ortaya koymaktadır. Çünkü Valilik önce Gar Meydanı'nın tahsisini yapmış, sonra iptal etmiş ve arada ilçe seçim kuruluna başvuru süresi geçmiş, böylece Cumhurbaşkanı Adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nun veya CHP'nin 04.05.2023 sonrası herhangi bir propaganda mitingi yapmasına yönelik başvuru imkanını ortadan kaldırmıştır.

8. Vurgulamak gerekir ki Erzurum İstasyon Meydanı olarak da bilinen Gar Meydanı, mitingler açısından geleneksel bir yer olarak özel bir anlama sahiptir. AİHM'nin ve AYM'nin pek çok kararında da vurguladığı üzere mitinglerin bu tür özelliği olan alanlarda gerçekleştirilmesinin ayrı bir önemi vardır¹. Bu tür özellik taşıyan yerlerde getirilen yasağın, ciddi makul, somut

¹ AİHM, Disk ve Kesk / Türkiye kararında Taksim Meydanı'nda kutlanmak istenen 1 Mayıs etkinliği ile ilgili 1 Mayıs 1977 tarihinde söz konusu meydana 37 kişinin ölmesi sebebiyle gösterinin özellikle burada yapılmak istenmesinin önemli olduğuna vurgu yapmıştır. AİHM'in Lashmankin ve Diğerleri / Rusya kararında ise kent merkezinden uzakta ve toplantıya ilgi ve katılımın düşük olacağı bir yerde kullanılabilmesinin söylenmesinin hakkın kullanılmasını engellemekle eşdeğer nitelikte olduğu hususu vurgulanmıştır. AYM de mekan yasaklarına ilişkin takdir yetkisini geniş bir şekilde düzenleyen TGYK m.6'yı iptal ettiği 28.09.2017 tarihli kararı ile toplantı ve gösteri yürüyüşleri bakımından iyileştirme

verilere dayalı ve ölçülü olması gerekir. Eğer söz konusu miting gerçekten bir güvenlik riski nedeniyle iptal edilmişse bu bir anlamda mücbir sebep sayılacağından, CHP'nin aynı meydanda 7 Mayıs Günü Ekrem İmamoğlu ile yapacağı mitinge izin verilmesi gerekirdi. Yukarıda da belirtildiği üzere Gar Meydanı'nın özellikleri mitingin orada yapılması için tüm partiler için önem taşımakta olup CHP ve Ekrem İmamoğlu'nun bu alanda toplanma hakkını kullanmasından mahrum edilmemesi gerekirdi. Bu nedenle CHP ve Ekrem İmamoğlu'nun hak kaybına sebep olunmaması için, 7 Mayıs günü bakımından yapılan başvurunun ilçe seçim kuruluna başvuru süresi geçti gerekçesiyle reddedilmesi hukuka aykırıdır. Şayet meydan müsait ve kullanıma gerçekten engel bir hal yoksa, her partinin miting yaptığı meydanın 7 Mayıs'ta CHP'ye tahsisi gerekirdi. Ancak soyut gerekçeyle Gar Meydanı tahsisini iptal edip, sonra da YSK kararını gerekçe göstererek süresinde ilçe seçim kuruluna başvurulmadığından bahisle, Gar Meydanı'nı tahsis etmemek dürüst bir işlem değildir. Aslolan anayasal hakların kullandırılması olup idare bunu sağlamakla yükümlüdür.

9. Gar Meydanı tahsis taleplerini hukuka aykırı olarak engellenmesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi İl Başkanı, Valilik makamına verdiği 03.05.2023 tarihli dilekçesinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun 07.05.2023 tarihinde saat 17.00'de Havuzbaşı Kent Meydanı'ndan başlayarak Cumhuriyet Caddesinde Esnaf Ziyareti gerçekleştirmesine ilişkin talepte bulunmuştur.

10. Söz konusu talep sonrası CHP İl Başkanlığı yetkililerinin Erzurum Valiliği ile yaptığı görüşmelerde, Ekrem İmamoğlu'nun esnaf ziyaretinin daha önce İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in yaptığı gibi, Havuzbaşı Kent Meydanı'nda halkın katıldığı bir toplantıyla ve yapılacak konuşmayla başlaması akabinde şehirde esnaf ziyareti ile sürmesi hususunda mutabık kalınmıştır. Bu mutabakat sonrası etkinliğe ilişkin duyurular yapılmıştır.

11. Bilindiği üzere Türk Ceza Kanunda açıkça düzenlenen hakkın kullanılması şeklindeki bu hukuku uygunluk nedeni kanunda öngörülen koşullara uygun şekilde kullanıldığında fiil tüm hukuk düzeni bakımından hukuka uygun sayılır. Sahip olunan bir hakkın kullanılması bir hukuka uygunluk sebebidir. Bu bakımdan o hakkın kullanılması başkalarının menfaatleri ile

sağlamıştır. Aynı tarihli kararda anayasal bir hak olarak, toplanma hakkının yapısı gereği günlük yaşamı bir miktar zorlaştırdığı ve kaçınılmaz olarak sekteye uğratabileceği belirtilmiştir.

çelişki içerisinde olsa dahi hakkını kullanan kimsenin fiiline üstünlük tanınır ve hukuka uygun olarak kabul edilir. TCK'nın 26. maddesinin 1. fıkrasında zikredilen hak kavramı doğrudan veya dolaylı olarak tanınan ve herhangi bir hukuk dalından doğan bütün hakları kapsamaktadır. Kanunda suç olarak tanımlanmış olan bir fiil, hakkın kullanılması durumunda suç oluşturmaz.

12. Ekrem İmamoğlu'nun Kent Meydanı'nda halkla buluşup konuşma yaparak Cumhuriyet Caddesi istikametinde esnaf ziyareti etkinliği yapması yukarıda sözü edilen hakkın kullanılması hukuka uygunluk nedeni kapsamında olup bu hak Valiliğin bilgi ve izni dahilinde kullanmıştır. Nitekim, CHP İl Başkanlığı yetkilileri ile Valiliğin görüşmelerindeki beyanlar ve Kent Meydanı'ndaki Belediye Otobüslerinin Valilik girişimiyle Belediye tarafından kaldırılarak alanın halk buluşması etkinliğine uygun hale getirilmesi de bu hususu açıkça ortaya koymaktadır.

13. Etkinliğin başlayacağı Havuzbaşı Kent Meydanında Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin çok sayıda otobüsünün park halinde bulunmasının etkinliği engellemesi nedeniyle, Valilik makamına ve Büyükşehir Belediye Başkanına beyanda bulunulmuş, bunun üzerine Ekrem İmamoğlu alana gelmeden önce belediye otobüsleri alandan çekilmiştir. Bu süreçte Valilik makamınca etkinliği düzenleyenlere, Havuzbaşı Kent Meydanında gerekli güvenlik tedbirlerinin alındığına ilişkin güvence veren beyanlarda bulunulmuştur.

14. Ekrem İmamoğlu, Erzurum Havalimanı'na gelişinden itibaren Havuzbaşı Kent Meydanı'nda halkla buluşmayla başlayacak esnaf ziyareti etkinliği konusunda, ilgililerle sürekli görüşmeler yapmış ve bu kapsamda etkinliğin Valiliğin bilgi ve izniyle yapıldığı, bu nedenle otobüslerin alandan kaldırıldığı ve Emniyet güçlerinin gerekli güvenlik tedbirlerini aldıkları bilgisini almıştır. Şehirde bazı grupların slogan attıkları ve gerginlik olduğu hususundaki sorulara ise Valilik gerekli tedbirleri alındığına dair cevaplar verilmiştir.

15. Ekrem İmamoğlu'nun Erzurum'a gelmesi ve Kent Meydanı'na varması sürecinde, çeşitli gruplarca sloganlar hakaret ve saldırganlık içeren sloganlar atılmış ve pankartlar asılmıştır. Diğer yandan şehirde henüz etkinlik başlamadan eli taşlı kişilerin Kent Meydanı'na doğru gittikleri ve bazı kişilerin kışkırtıcı konuşmalar yaptıkları çeşitli fotoğraf ve videolarla tespit edilmiştir. Nitekim Havuzbaşı Kent Meydanı'na Ekrem İmamoğlu'nun gelişinden önce alanın özellikle Havuz tarafında eli taşlı gruplar gelmekte ve "Aponun piçleri yıldırılmaz bizleri" şeklinde sloganlar atmaktadırlar.

16. Erzurum Valiliğinin bilgisi ve izni dahilinde ve mülki idarenin güvenlik tedbirlerinin alındığına ilişkin beyanları sonrası Ekrem İmamoğlu Erzurum Havalimanı'ndan Havuzbaşı Kent

Meydanı'na otobüsle hareket etmiş olup, bu esnada da böyle bir ortamda sağlanması gereken koruma da bulunmamaktadır. Etkinlik otobüsünün alan varması ve Ekrem İmamoğlu'nun otobüs üzerinden halkı selamlamaya başlayan konuşmasından hemen önce, henüz otobüs üzerinde aday tanıtımları başladığı esnada başkanlık koruma ekibi dahil otobüs üstünde bulunanlara madeni para, çakmak, pet şişeleri atılmaya başlanmıştı. Akabinde İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun dinleyici kitlesine anons edilmesi ve Ekrem İmamoğlunun otobüsün üzerine çıkması ile birlikte, çeşitli cisimlerin otobüse doğru atılması yoğunlaşmakta ve bunları engellemek için şemsiye açılmaktadır. Ancak granit taşlar dahil yoğun bir taş yağmuru sürmekte bu esnada otobüs üzerinde bulunan İBB Başkanının fotoğrafçısının başına taş isabet etmektedir. Saldırgan gruplar attıkları taş ve diğer cisimlerle sadece Ekrem İmamoğlu ve ona otobüs üzerinde eşlik edenleri değil aynı zamanda onu dinlemeye gelen halkı da hedef almaktadır. Kalabalık bir insan topluluğuna yönelik özellikle yoğun şekilde atılan taşlardan dolayı, çocuk yaşlı genç kadın erkek çok sayıda kişi yaralanmış, konuşmanın yapıldığı otobüsün camları kırılmıştır. Belirtmek gerekir ki saldırı esnasında saldırıyı yapanlar saldırılarını canlı olarak da yayınlamıştır.

17. Ekrem İmamoğlu'nun güvenlik güçlerine, saldırganlara yönelik etkin bir müdahale çağrısında bulunmasına rağmen, güvenlik güçleri saldırgan grupların taş atma mesafesine yaklaşmasına izin vermiş, yoğun taş ve diğer cisimler atılırken de önleyici etkin bir girişimde bulunmamıştır. Bu süreçte Ekrem İmamoğlu sürekli olarak teskin edici ve sükunete davet eden beyanlarda bulunmuştur. Ancak Ekrem İmamoğlu'nun tüm çağrı ve girişimlerine rağmen olayların giderek büyümesi ve kontrolden tümüyle çıkarak kitlesel büyük bir çatışmaya dönmesi tehlikesi ortaya çıkmıştır.

18. Resmi makamlara ve kolluğa görevlerini etkin yapması konusunda uyarı ve çağrılarının etkili olmaması, saldırının artarak devam etmesi nedeniyle Ekrem İmamoğlu konuşmasına son vermiş, ancak otobüsün içinden, halka meydandan ayrılmalarına kadar oradan ayrılmayacağını söylemiş, sakin olunmasını tavsiye etmiş ve konuşmasını dinlemeye gelenlere kendilerine atılan gelen taşları atan saldırgan kişilere kesinlikle geri atılmaması çağrısında bulunmuştur. Böylece kitlesel ve büyük bir çatışmaya dönüşme riski taşıyan olaylar yatıştırılmıştır.

19. Ekrem İmamoğlu ve ona eşlik edenler ağır bir saldırı altında araçlarının camları kırık şekilde havalimanına hareket ettiği anda yine otobüse saldırılar devam etmiş, işe bu son anda emniyet güçleri basınçlı su sıkarak bir müdahalede bulunmuştur. Halbuki bu tür müdahalelerin Ekrem İmamoğlu'nun alana gelmeden yapılması gerekirdi. PVSK'da öngörülen zor kullanma

yetkisinin koşulları doğduğu halde bu yetkinin kasten kullanılmaması ceza hukuku sorumluluğu doğuracak bir haldir.

20. Etkinlik otobüsü ve içindeki Ekrem İmamoğlu ile ona eşlik eden ekibi havaalanına giderken de etkin bir güvenlik tedbiri alınmamış sadece bir trafik polisi aracı havalimanına kadar eşlik etmiştir. Havalimanında da böyle olaylar sonrası hiçbir yetkili gelmemiş, aramamış, olaylarla ilgili herhangi bir soru sormamış, bilgi almamıştır. Mutat olan saldırıya uğrayan mağdur konumundaki kişilerin havalimanında ziyaret edilmesi, olaylarla ilgili olarak görüşülmesidir. Esasen bu husus Erzurum'daki mülki idarenin ikircikli, çelişkili ve taraflı yaklaşımını da ortaya koymaktadır. Çünkü Valilik Ekrem İmamoğlu'nun Kent alanında etkinlik yapabilmesi için belediye otobüslerini alandan çekirtmekte ve kolluk birimlerinin etkin tedbir alacağını söylemektedir. Buna karşılık Emniyet özellikle Havuzbaşı Kent alanında etkin hiçbir tedbir almamakta, taşlı saldırı ve yaralanmalara rağmen müdahalede bulunmamaktadır. Emniyet müdürlüğünün Valilik makamının tedbir alınması yönündeki emir ve talimatlarına neden uymadığı soruşturulmalı ve görevinin gereklerine aykırı davranıp mağduriyete sebep olan emniyet yetkililerinin, hukuki, idari ve cezai sorumluluğuna gidilmelidir.

21. Tüm bu süreçte Ekrem İmamoğlu yaralılarla bizzat veya telefonla görüşmüş, sağlık sorunlarıyla ilgilenmiştir. Valilik 7 kişinin yaralandığı bilgisi vermesine rağmen Ekrem İmamoğlu ve ona eşlik edenler ilk anda en az 12 kişinin yaralandığını saptamışlardır. Bazı yaralıların endişe nedeniyle hastaneye başvurmamış olması bazılarının da Kent Meydanı'nda yaralandığını söylememiş olması kuvvetle muhtemeldir.

22. Çok sayıda kişinin yaralandığı ve ölüm tehlikesiyle karşılaştığı olay yeri birçok suçun işlendiği yer olup olaydan sonra gerekli tedbirler alınarak, olay yeri incelemesi yapılmamış, atılan taşların fotoğrafları çekilmesi gibi, delil toplama işlemi yapılmamıştır. Olaydan hemen sonra Havuzbaşı Kent Meydanı'na giren çok sayıda iktidar partisi mensubu tarafından alana parti bayrakları asmıştır.

23. Kent Meydanı'ndaki saldırının bitmesinin ardından bu saldırıyı yapan gruplar kent içinde saat 02.00'ye kadar konvoylar düzenlemiş, muhalefet partilerinin bayraklarını yakmış, muhalefet partilerinin seçim ofislerine saldırılmış, saldırganlar "çakmak yok mu yakın" gibi ifadeler içeren TikTok videoları yayınlamıştır.

24. Çeşitli suçların işlendiği tüm bu süreçte Adalet Bakanlığının açıklamalarına göre 15 kişi gözaltına alınmıştır. Ekrem İmamoğlu'nun şehre gelmesinden önce başlayan ve sonra da devam eden olayların planlı bir biçimde örgütlü olarak gerçekleştiği aşıkardır. Nitekim olayların

zamana yayılması grupların birbiriyle irtibatlı hareket etmeleri, Kent Meydanı'na yanlarına taş olarak gelmeleri, saldırılarını canlı olarak yayınlamaları, bir organizasyonun varlığını göstermektedir.

24. Geçmiş tecrübelerden de gayet iyi bilindiği üzere, politik nefret söylemleriyle ağır kışkırtmaların yaygın biçimde yapıldığı ortamlarda, başlangıçta küçük gibi görünen organize saldırılar büyük kitlesel çatışmalara dönüşmekte ve hatta katliamlara varmaktadır. Bu nedenle Erzurum'da Ekrem İmamoğlu'nun yanı sıra muhalefet partilerine yapılan saldırının tüm yönleriyle aydınlatılması için konu basit bir asayiş sorunu olarak değil örgütlü suçlar kapsamında soruşturulmalıdır. Bu kapsamda saldırıyı yapanların konut ve işyerlerinde arama, bilgisayar ve telefonlarındaki verilere el koyma gibi işlemlerin yapılması gerekir. Diğer yandan Mobese kameraları ile kolluğun olaya ilişkin kamera kayıtları da değerlendirilmelidir.

SALDIRI ÖNCESİ, SALDIRI ESNASI VE SALDIRI SONRASINA İLİŞKİN GÖRÜNTÜLERLE İLGİLİ TESPİTLER

Henüz Miting başlamadan önce Mitingi protesto eden kalabalığın miting alanına çok yakın mesafede toplanarak mitinge katılanlara hitaben “*Aponun itleri yıldırılmaz bizleri*” ve “*Allahu ekber*” şeklinde sloganlar attıkları ancak henüz herhangi bir polis tedbirinin olmadığı görülmektedir.



“*Aponun itleri yıldırılmaz bizleri*” ve “*Allahu ekber*” şeklinde miting alanına doğru sloganlar atan grup



Miting alanında dinleyicilerin toplanmaya devam ettiği süreçte Mitingi protesto eden kalabalığın miting alanına çok yakın mesafede toplanarak mitinge katılanlara hitaben “*Aponun itleri yıldırılmaz bizleri*” şeklinde sloganlar attıkları burada polis tedbir aldığı görülmektedir.



Miting alanına doğru sloganlar atan grup ile Tedbir alan polisler



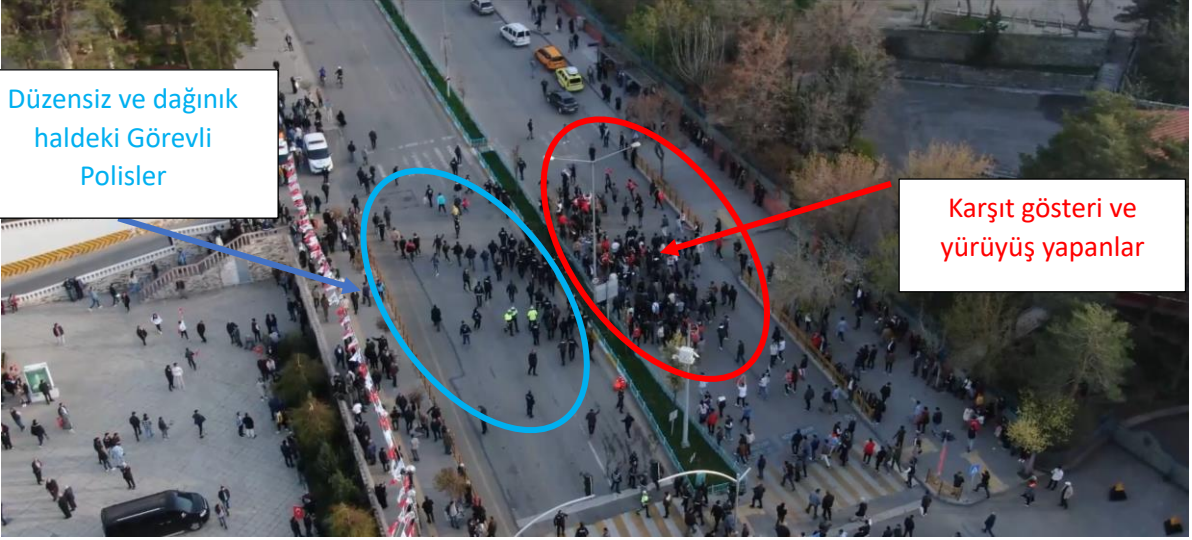
Görevlinin başına isabet eden cisimim geriye düştüğü andaki görüntüsü



Medyadan elde edilen görüntülerde Ekrem İmamoğlu'nun otobüs içerisine girmeden önce mitinge katılanları sakinleştirmeye çalıştığı esnada atılan bir cismin tam Ekrem İmamoğlu'nun önündeki görevlinin başına isabet ettiği görülmektedir.



Miting öncesi bazı siyasi kurum binalarına pankart asılarak tehditkâr söylemlerde bulunulduğuna ilişkin görsel



Düzensiz ve dağınık haldeki Görevli Polisler

Karşıt gösteri ve yürüyüş yapanlar



Görevli Polisler

Karşıt gösteri yapanlar

Etkinlik günü şehirde karşıt gösteri ve yürüyüşlerin yapıldığı İl Emniyet Müdürlüğü polislerinin görevlendirildiği fakat bu görevlilerin düzensiz ve dağınık halde göstericileri izlediklerine ilişkin görsel.



Henüz Miting başlamadan önce Mitingi protesto edecek kalabalığın miting alanına ve konuşmaların yapılacağı otobüsün çok yakın yerde toplandıklarına ilişkin görsel



Henüz etkinlik başlamadan önce saldırgan gruplar ile miting alanı arasına metal polis bariyerlerinden oluşan bir hat çekildiği görülmektedir. Ancak bu tedbir çok etkisizdir. Çünkü saldırgan gruplar, hem Ekrem İmamoğlu ve ona eşlik edenlerin bulunduğu otobüse hem de onları izlemeye gelenlerin bulunduğu topluluğa çok yakın bir mesafededir. Bu yakınlıktan taş ya da başka cisimlerin rahatlıkla atılabileceği açıktır. Oysaki bu mesafenin çok daha uzakta

meydanda bulunan havuzun dışında taş ya da başka cisimlerin atılma mesafesi dışında olması zorunludur.

Tespit Edilebilen Taş Atma Olaylarının Başlama Zamanları



Görüntü kayıtlarının 2:11 saniyesinde ilk atılan cisim konuşmacının kafasının üzerinden geçiyor.



Görüntü kayıtlarının 2:19 saniyesinde atılan başka bir cisimde otobüsün üzerinden geçiyor



Görüntü kayıtlarının 2:29 saniyesinde atılan su şişesi otobüsün üzerinde bulunan ve tedbir amaçlı açılan şemsiyeye çarparak etrafa saçılıyor



Görüntü kayıtlarının 3:11 saniyesinde tahta ya benzer bir cisim daha atılıyor



Görüntü kayıtlarının 3:32 saniyesinde başka bir cisim daha atılıyor



Görüntü kayıtlarının 3:43 saniyesinde başka bir cisim daha atılıyor



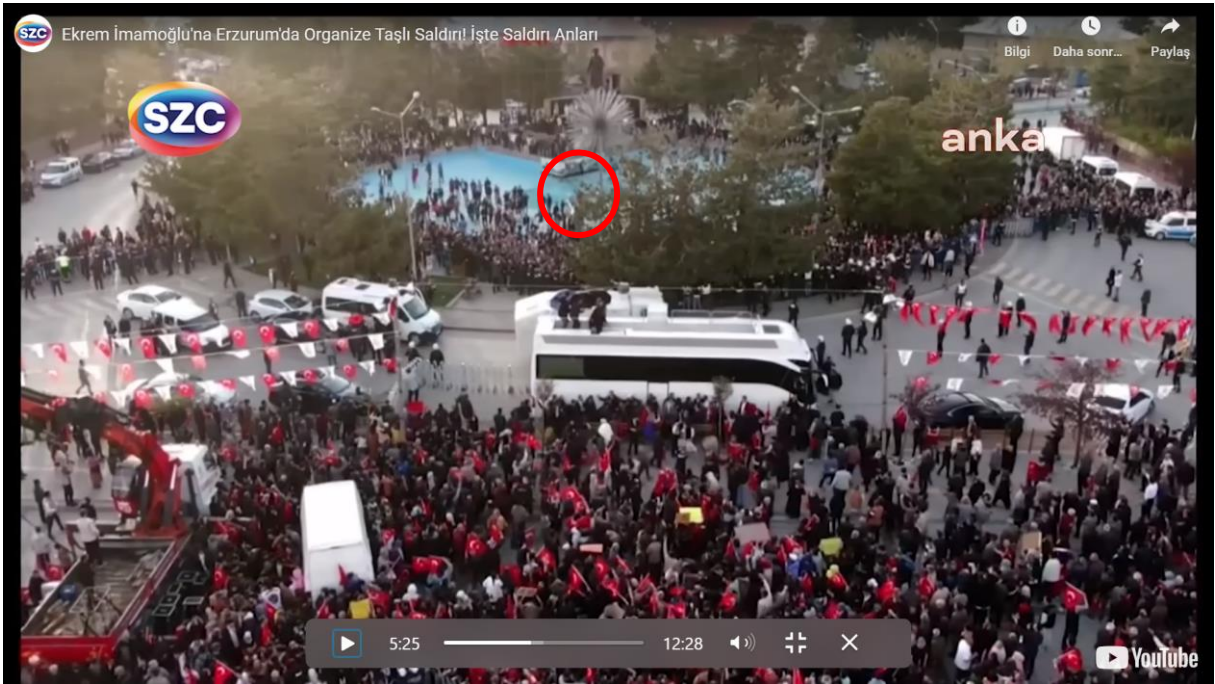
Görüntü kayıtlarının 4:04 saniyesinden sonra seçim otobüsü arkasından otobüse ve mitinge katılanlara doğru atılan cisimler yoğunlaşıyor



Görüntü kayıtlarının 4:50 saniyesinde otobüsün arka tarafındaki kalabalıktan atılan bir cisim otobüs üzerindeki görevlinin sağ ayağına denk geliyor ve görevli acı içinde ayağını tutuyor



Ekrem İmamoğlu'nun otobüs içerisine girmesinden sonra da saldırgan grubun otobüse cisimler attığı görülüyor. Toplantıya katılanların da saldırıyı durdurmak için kendilerine atılan cisimleri, saldırgan gruplara doğruatmaktadırlar.





Konuşmacının otobüs içerisine girmesinden sonra saldırıya uğrayanlar kendilerine atılan taşları geri atarak saldırıya karşı kendilerini savunmaya çalıştıkları görülüyor. Bu esnada Ekrem İmamoğlu, dinleyicilere kendilerine atılan taşları geri atmamalarını söylüyor. Bu uyarısı etkili oluyor. Kolluk kuvvetleri halen taş gibi cisimleri atanlara etkin müdahale etmiyor



Yoğun şekilde taş ve diğer cisimlerin atılmasının başlamasıyla Polis Toması Sıdırgan grupla kalabalıkla otobüsün arasına girip duruyor ancak herhangi bir müdahalede bulunmuyor.

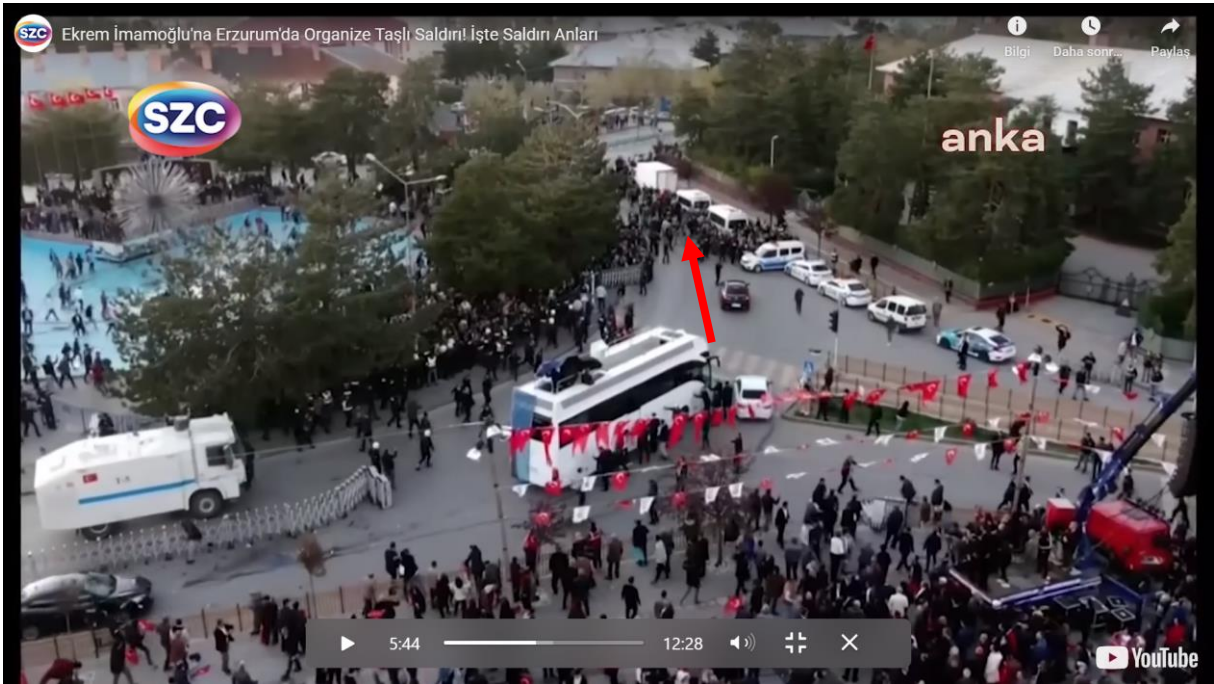
Otobüsün alandan ayrılmaya başlamasıyla protestocu saldırgan grubun görüntüye göre sağ tarafa yöneldiği polis kuvvetlerinin dağınık ve düzensiz olarak kalabalığın gittiği yöne ilerlediği, seçim otobüsünün de aynı kalabalığın bulunduğu yöne gittiği ve tomaların otobüsün kalabalığın içinden geçtiği anda kalabalığa su sıkarak müdahale ettiği görülmektedir. Müdahale zamanında etkin ve koordineli yapılmamakta, etkinlik otobüsü meydan ayrılması esnasında grupların otobüse ve içindekilere yönelik sözlü ve fiziki saldırılar devam etmektedir.



Kalabalığın yoğun olarak bulunduğu yerler



Saldırgan grupların Ekrem İmamoğlu ve ona eşlik edenlerin bulunduğu otobüsünün gittiği yöne gitmesine rağmen kolluk bu grupları önlemiyor.



Otobüsün kalabalık istikametine doğru ilerletilmesi



Saldırının artması üzerine son anlarda polis Tomaları etkinlik otobüsünün yanına gelerek kalabalığa müdahale ediyor

SUÇ TIPLERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

İnceleme konusu olayda meydana gelen çeşitli suçlar vardır. Ancak bazı suçlar bakımından tam bir değerlendirme yapabilmek için soruşturmanın derinleştirilmesi ve bu kapsamda toplanan delillerle daha net değerlendirmeler yapılma mümkün hale gelecektir. İşbu mütalaada eldeki deliller, özellikle görsel ve dijital verilere dayalı olarak, gerçekleşen ve gerçekleşmesi muhtemel suçlara ana hatları ile işaret edilmiştir.

Kişilere Karşı Suçlar

Hayata ve Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar

Erzurum'da Ekrem İmamoğlu'nun Havuzbaşı Kent Meydanı'ndaki konuşması öncesi ve esnasında gerek Ekrem İmamoğlu gerek ona eşlik edenlere hedef gözeterek taş, madeni para, sopa çakmak, su şişesi, gibi cisimler atılmıştır. Bu cisimlerin atılması fiilleri aynı şekilde onu dinlemeye gelen topluluk hedef alınarak da gerçekleşmiştir. Nitekim bu fiiller sonucunda çok sayıda kişi yaralanmış, yaralanma veya ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu durumda gerçekleşen suçlar, teşebbüs aşamasında kalan kasten öldürme, tamamlanmış ve teşebbüs aşamasında kalmış yaralama suçlarıdır.



- Bilindiği üzere Türk Ceza Kanunu'nun 81. maddesinde yer alan kasten öldürme suçu "bir insanı kasten öldürmek" şeklinde tanımlanmıştır. Kasten öldürme serbest hareketli bir suç olup öldürme neticesini elverişli herhangi bir şekilde işlenmesi mümkündür. Olaylarda kullanılan ve yanda örnek olarak fotoğrafı gösterilen taşlar göz önünde bulundurulduğunda ve yapılan saldırının yoğunluğu, saldırganların attığı sloganların içeriğindeki söylemlerin ağırlığı birlikte değerlendirildiğinde, faillerin Ekrem İmamoğlu ile ona eşlik edenler ve toplantıya katılanların ölümlerine

yönelik bir iradeyle hareket ettikleri, meydana gelebilecek ölüm neticesini kabullendikleri sonucuna vardıkları anlaşılmaktadır. Özellikle böyle ortamlarda doğacak bir panik ve karmaşa ortamında, insanların kaçışması ve özellikle çocuk ve yaşlıların ezilerek ölebilecekleri öngörülen bir durumdur. Özellikle saldırgan grupların konuşma yapılan otobüse çok yakın olması da kastın belirlenmesi bakımından önemlidir.

- Kasten öldürme suçunun tasarlanarak işlenmesi TCK m.82/1-a uyarınca nitelikli hal olarak düzenlenmektedir. Kanunda tanımlanmayan "tasarlama"yı açıklamak için doktrinde iki adet teori geliştirilmiştir. Bunlardan ilki olan *soğukkanlılık teorisine* göre tasarlama bahsedilebilmesi için bulunması gereken iki unsur suç işleme kararı ile harekete geçme arasında bir zamanın geçmiş olması ve failin soğukkanlı hareket etmesidir. *Plan kurma teorisine* göre ise suç işleme kararı ile harekete geçme arasında bir zamanın geçmesi ve bu geçen zaman içinde failin, suç işleme araçlarını seçip, suçu nasıl işleyeceğinin planını yapmasıdır. Konuşmaların gerçekleştirildiği meydan normalde taşlı bir alan olmamasına rağmen bu taşların alana önceki günden getirilmesi hususu göz önünde bulundurulduğunda hangi teori kabul edilirse edilsin tasarlamanın söz konusu olduğunun söylenmesi gerekmektedir.



• Kasten öldürme suçunun bir diğer nitelikli hali ise 82/1-e’de düzenlenen “çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı işlenme”dir. “Çocuk” deyiminden anlaşılması gereken, suçun maddi unsurunu oluşturan öldürmeye yönelik hareketin gerçekleştirildiği sırada 18 yaşını doldurmamış olan kişidir. (TCK m.6) Yanda gösterilen fotoğraflarda² söz konusu fiillerin en azından bir çocuğa karşı da işlenmiş olduğu görülmektedir. Bununla birlikte kaç çocuğa karşı kasten öldürmeye teşebbüs ve kasten yaralama suçlarının işlendiğinin araştırılması gerekmektedir.



• “Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişi”lerin kapsamına yaşlılar da girmektedir. Yine yanda gösterilen fotoğrafta³ söz konusu fiillerin en azından bir yaşlıya karşı da işlenmiş olduğu görülmektedir. Bununla birlikte kaç adet beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı bu suçların işlendiğinin tespit edilmesi gerekmektedir.



• 12.5.2022 tarihli değişiklikle 82/1-f’de “kadına karşı” işlenmenin de nitelikli hal olarak düzenlendiği görülmektedir. Alanda yaralanan kadınların olduğu da bilinmektedir. Bu kadınlardan bir tanesinin fotoğrafı⁴ temsili olarak aşağıda yer almakla birlikte kaç adet kadına karşı bu suçun işlendiği ancak yapılacak araştırmalar sonucu ortaya çıkarılabilecektir.

• Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi de mümkündür. TCK m.83’te düzenlenen bu suçun gündeme

gelebilmesi için kişinin yükümlü olduğu belli bir icrai davranışı gerçekleştirmemesi dolayısıyla meydana gelen ölüm neticesinden sorumlu tutulabilmesi için, bu neticenin oluşumuna sebebiyet veren yükümlülük ihmalinin icrai davranışa eşdeğer olması gerekir. Eşdeğerliğin gündeme

² 1. Fotoğraf: https://www.ntv.com.tr/turkiye/ekrem-imamogluna-erzurum-mitinginde-tasli-saldiri,OR6TkZPX9kSE_cl8T1uGnA 2. Fotoğraf: <https://www.aykiri.com.tr/ekrem-imamoglu-nun-mitingine-tasli-saldiridan-yeni-goruntuleri-ortaya-cikti/39419/>

³ https://www.ntv.com.tr/turkiye/ekrem-imamogluna-erzurum-mitinginde-tasli-saldiri,OR6TkZPX9kSE_cl8T1uGnA

⁴ https://www.ntv.com.tr/turkiye/ekrem-imamogluna-erzurum-mitinginde-tasli-saldiri,OR6TkZPX9kSE_cl8T1uGnA

gelebildiği durumlardan birisi de belli bir icrai davranışta bulunmak hususunda kanuni düzenlemelerden kaynaklanan bir yükümlülüğün bulunmasıdır. 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 1. maddesi başta olmak üzere kolluğun halkın canını koruma yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu husus ilgili maddede şu şekilde ifade edilmektedir: “Polis, asayiş amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatini temin eder.” Nitekim 07.05.2023 tarihinde kolluk halkın can ve malını muhafaza için ayrıca da görevlendirilmiştir. Tüm bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda ilgili suç tipi bakımından netice hariç tüm unsurların oluştuğunun ve bu sebeple kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesine teşebbüs edildiği söylenmelidir.

- Gündeme gelebilecek bir diğer suç tipi ise TCK m. 86'da düzenlenen kasten yaralamadır. İlgili suç tipi “kasten başkasının vücuduna acı verme veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olma” şeklinde tanımlanmıştır. Bu noktada kasten yaralama ile kasten öldürme suçuna teşebbüs suçlarından hangisinin gerçekleştiğinin tespitinin de yapılması gerekecektir. Bu ayrımın belirlenmesi için Yargıtay ve doktrinin kullandığı ölçütlerden “aletin öldürme için elverişli olması”, “fail ve mağdurun buldukları yerler, bunlar arasındaki mesafe ve fail atış mesafesi”, “mağdurların vücudundaki yara yeri, yaranın vücudun üç hayati boşluğunda (baş, göğüs, karın) yer aldığı”, “failin psikolojik durumu” göz önünde bulundurulduğunda kasten öldürme suçuna teşebbüs suçunun gündeme geleceğine dair yorum yapılabileceği görülecektir. Ancak kasten yaralama suçunun gündeme geldiği hususuna kanaat getirildiği takdirde ise bu suçun da “beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı” işlenmesinin nitelikli hal olarak düzenlendiği belirtilmelidir. Yine bu suç bakımından da kadına karşı işlenmenin nitelikli hal olduğu söylenmelidir. İlgili nitelikli hallerle ilgili görsellere kasten öldürme suçu kapsamında yapılan açıklamalar arasında yer verilmiştir. Bununla birlikte 86/3-e'de suçun “silahla” işlenmesi nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. TCK m. 6/1-f silah deyiminden ne anlaşılması gerektiğini düzenlemekte, boyutları ile ilgili görsele yer verilen taşların ise saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Nitekim bu suç tipinin de ihmali davranışla işlenmesi mümkündür. TCK m.88'de düzenlenen kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi suçu bakımından kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesine ilişkin koşullar göz önünde bulundurulur. Bu sebeple yukarıda yaptığımız açıklamalar göz önünde bulundurularak halkın canını koruma yükümlülüğüne sahip olan kolluk görevlileri bakımından bu suç tipinin de gündeme gelebileceği söylenebilecektir.

Şerefe Karşı Suçlar (TCK m. 125) ve Hürriyete Karşı Suçlar (TCK m.106)

- Gündeme gelebilecek diğer bir suç tipleri ise sloganların içeriğine göre TCK m. 125'te düzenlenen hakaret ve TCK m. 106'da düzenlenen tehdit suçlarıdır. Hakaret suçunun gündeme gelebilmesi için "bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiilin veya olgunun isnat edilmesi" veya "sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldırılması" gerekmektedir. Tehdit suçunun gündeme gelebilmesi için ise "bir başkasının, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit edilme"si gerekmektedir. İşte bu suç tipleri göz önünde bulundurularak olay yeri ve çevresindeki sloganların değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kamu Barışına Karşı Suçlar (TCK m. 220)

- İnceleme konusu olayda olayların gerçekleşme şekli ve özellikleri yapılan saldırılan planlı olduğu ve bir organizasyon kapsamında gerçekleştiğini göstermektedir. Bu nedenle söz konusu organizasyonda bir devamlılık ile olayı planlayan ve gerçekleştiren kişiler arasında bir hiyerarşi ilişkisinin olup olmadığı da irdelenmelidir. Zira bu hususta varılacak olan sonuca göre TCK m. 220'de düzenlenen suç işlemek amacıyla örgüt kurma suç tipi de gündeme gelebilecektir. İlgili maddeye göre "kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde" suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu işlenmiş olacaktır. İnceleme konusu olayda bu bakımdan çok sayıda farklı suç işlenmesi, bu suçların güne yaygın bir şekilde gerçekleşmesi, saldırgan grupların eşgüdümlü hareket etmeleri gibi hususların göz önünde tutulması gerekir.

Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar (TCK m.257)

- Kamu görevlileri bakımından yukarıda kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi ve kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi suçlarının gündeme gelebileceği belirtilmişti. Bu suç tiplerinin yanı sıra TCK m. 257'de düzenlenen görevi kötüye kullanma suçu da gündeme gelebilecektir. Yukarıda görev tanımları üzerinde durulan kamu görevlilerinin görevlerinin gereklerine aykırı davranarak kişilerin mağduriyetine sebep olduğu görülmektedir.

- Nitekim PYSK m. 13'e göre de polis "suçüstü halinde" veya "gecikmesinde sakınca bulunan diğer hallerde suç işlendiğine veya suça teşebbüs edildiğine dair haklarında kuvvetli iz, eser, emare veya delil bulunan şüphelileri", "polis kanunlara uygun olarak aldığı tedbirlere karşı gelenleri, direnenleri ve görev yapmasını engelleyenleri" eylemin veya durumun niteliğine göre gerekli kanuni işlemleri yapması gerekmektedir. İncelenen veriler göz önünde bulundurulduğunda kolluğun bu görevine de uygun davranmadığı görülecektir.

SONUÇ

7 Mayıs 2023 Pazar günü Erzurum Valiliğinin bilgi ve izniyle Erzurum Havuzbaşı Kent Meydanı'nda Ekrem İmamoğlu tarafından meydana toplanan halkı selamlama konuşmasına başladığı anda yapılan saldırı ile çok sayıda kişinin yaralandığı olayda;

1) 7 Mayıs'ta Ekrem İmamoğlu ve onu dinleyen kalabalık topluluğa yönelik saldırıda, olayın neden ve sorumlularının tespiti bakımından 7 Mayıs öncesi CHP Erzurum İl Başkanlığının 20 Nisandan itibaren mitingi için yaptığı başvuruların ve bu başvurulara karşı mülkü idarenin iş ve eylemlerinin göz önünde tutulması gerektiği,

2) Nitekim CHP Erzurum İl Başkanlığının Cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nun İstasyon Meydanında (Gar Meydanı) 3 Mayıs saat 13.00'te "Milletle Buluşma Mitingi" için tarihlerinde usulüne uygun başvurulara bulunduğu,

3) Erzurum Valiliğinin 25.04.2023 tarihli yazısı ile İstasyon Meydanında (Gar Meydanı) Milletle Buluşma Mitingine ilişkin talebi uygun görüp meydanı miting için tahsis ettiği,

4) Erzurum Valiliği'nin 26.04.2023 tarihli yazısında ise daha önce Gar Meydanında yapılması uygun görülen Milletle Buluşma Mitingine ilişkin tahsisin güvenlik nedeniyle iptal edildiği, mitingin başka bir yerde yapılması için başka bir alanın gösterildiği,

5) Seçim sürecinde siyasi partilerce birçok toplantının yapıldığı Gar Meydanında 3 Mayıs günü ne gibi bir güvenlik riskinin olduğu ve bu riskin alınacak önlemlerle giderilip giderilemeyeceği gibi hususların CHP yetkililerine açıklanıp görüşülmediği,

6) Güvenlik nedeninin tahsisi iptal boyutuna varacak kadar büyük ve ağırsa, bir güvenlik sorununun başka bir meydana yapılması bakımından da söz konusu olabileceği gibi pek çok husus hakkında somut verilere dayalı olarak açıklanmadan Gar Meydanı'nın iptalinin hukuka aykırı olduğu,

7) Objektif ve tarafsız hareket eden mülki idare yöneticilerim böyle önemli bir mitingin yer tahsisi konusunda ilgili partinin yöneticileriyle görüşüp istişarede bulunmaması ve onları aydınlatarak bir çözüm aramamasının çok sıkışık seçim ve propaganda takvimi sürecinde Gar Meydanı'nın kullanımını bakımından eşitsizlik ve ayrımcılığa yol açtığı,

8) Nitekim Mülki amirliğin soyut bir gerekçeyle tahsisi iptal etmesi ve konuyla ilgili CHP'nin yöneticilerine karşı şeffaf, öngörülebilir olmayan güven sarsan tutumu nedeniyle, 03.05.2023 tarihindeki Milletle Buluşma Mitinginin iptal edilmek zorunda kalındığı,

9) Erzurum'da anayasanın ve kanunların öngördüğü miting yapma hakkını kullanma bağlamında CHP Erzurum İl Başkanlığı bu kez Erzurum Valiliğine 02.05.2023 tarihli dilekçe ile başvurarak Ekrem İmamoğlu'nun katılacağı bir Milletle Buluşma Mitingi için 07.05.2023

tarihinde ve saat 17.00'de Gar Meydanı'nın tahsisini talep ettiği ve dilekçe ekinde tertip komitesi listesini sunduğu,

10) Erzurum Valiliğinin 03.05.2023 tarihli yazısında ise YSK'nın 2023/124 sayılı yazısına atfen 04.05.2023 tarihinden sonraki miting taleplerinin 30.04.2023 tarihine kadar ilçe seçim kuruluna yapılacağı, 04.05.2023 ve 13.05.2023 saat 18.00 aralığındaki propaganda toplantıları için denetim ve gözetim yetkisinin ilçe seçim kurullarında diğer zamanlarda ise yetkinin mahallin en büyük mülki amirinde olduğu belirtilerek, CHP İl Başkanlığının başvurusunu reddettiği,

11) Ancak 3 Mayıs Gar meydanı tahsisi gerçekten bir güvenlik riski nedeniyle iptal edilmişse bu bir anlamda mücbir sebep sayılacağından ve siyasi etkinlik bakımından geleneksel olarak özelliği olan alanın 7 Mayıs günü müsait olması nedeniyle, İdarenin CHP'nin 7 Mayıs Günü Ekrem İmamoğlu ile yapacağı mitinge izin vermesi gerektiği,

12) Esasen 03.05.2023 tarihindeki miting için Gar Meydanı tahsisi kararının soyut gerekçeye iptal kararı ile daha sonra 7 Mayıs'taki mitingi talebinin reddi birlikte düşünüldüğünde, Mülki İdare Yöneticilerinin Gar meydanında seçim sürecinde CHP tarafından yapılacak bir mitingi engellemeye yönelik bir tutum takındıkları,

13) Miting alanı tahsis başvurularının hukuka aykırı şekilde reddedilmesi üzerine, CHP Erzurum İl Başkanı Valilik Makamına verdiği 3 Mayıs 2023 Tarihli dilekçe ile Ekrem İmamoğlu'nun 7 Mayıs 2023 Tarihinde saat 17.00'de Havuzbaşı Kent Meydanından başlayarak Cumhuriyet Caddesinde esnaf ziyareti gerçekleştireceği talebinde bulunması üzerine CHP İl Başkanlığı yetkililerinin Erzurum Valiliği ile yaptığı görüşmelerde, Ekrem İmamoğlu'nun esnaf ziyaretinin daha önce İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in yaptığı gibi, Havuzbaşı Kent Meydanında halkın katıldığı bir toplantıyla ve yapılacak konuşmayla başlaması akabinde şehirde esnaf ziyareti ile sürmesi hususunda mutabık kalındığı,

14) Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin Havuzbaşı Kent Meydanında park ettiği çok sayıda belediye otobüsünün etkinliği engellemesi nedeniyle, Valiliğin etkinliğe izin vermesi üzerine otobüslerin alandan kaldırıldığı, böylece Valiliğin bilgi ve izni kapsamında Ekrem İmamoğlu tarafından yapılan etkinliğin hakkın icrası kapsamında sayılması gerektiği ve bütünüyle hukuka uygun olduğu,

15) Ekrem İmamoğlu'nun Erzurum Havalimanı'na gelişinden itibaren Havuzbaşı Kent Meydanında halka buluşmayla başlayacak esnaf ziyareti etkinliği konusunda, konuyla ilgililerle sürekli görüşmeler yaptığı ve bu kapsamda etkinliğin Valiliğin bilgi ve izniyle yapıldığı, bu nedenle otobüslerin alandan kaldırıldığı ve Emniyet güçlerinin gerekli güvenlik tedbirlerini aldıkları bilgisinin aktarıldığı,

16) Ekrem İmamoğlu'nun Erzurum'a gelmesi ve Kent Meydanı'na varması sürecinde, çeşitli grupların "Aponun piçleri yıldırılmaz bizleri gibi" tehdit ve hakaret içeren sloganlar atar şekilde Havuzbaşı Kent meydanındaki havuz ve çevresinde konuşlandıkları, saldırganlıklarını açık şekilde ortaya koyan bu gruplara kolluk kuvvetlerince müdahale edilmediği,

17) Erzurum Valiliği'nin bilgisi ve izni dahilinde ve Resmi makamların güvenlik tedbirlerinin alındığına ilişkin beyanları sonrası Ekrem İmamoğlu'nun Erzurum Havalimanında Havuzbaşı Kent Meydanına otobüsle hareket ettiği ve meydana varıldığında, kolluğun saldırgan grupların etkinlik otobüsü ve etkinliğe katılan topluluğa çok yakın yerlerde konuşlanmalarını engellemediği,

18) Nitekim yakın mesafede bulunmalarına göz yumulan saldırgan gruplardan henüz otobüs üzerinde aday tanıtımları başladığı esnada başkanlık koruma ekibi dahil otobüs üstünde bulunanlara madeni para, çakmak, pet şişelerin atıldığı, Ekrem İmamoğlu'nun anonsu ile birlikte ağır taşlar dahil çeşitli cisimlerin otobüse doğru atılmasının yoğunlaştığı ve bunları engellemek için şemsiyelerin açıldığı, otobüs üstünde bulunanların atılan taşlardan yaralandıkları, kolluk güçlerinin bu esnada da saldırgan grupları olay yerinden uzaklaştırmadıkları ve etkin bir müdahalede bulunmayarak pasif bir tutum takındıkları,

19) Saldırgan grupların attıkları taş ve diğer cisimlerle sadece Ekrem İmamoğlu ve ona otobüs üzerinde eşlik edenleri değil aynı zamanda onu dinlemeye gelen kişileri de hedef aldıkları, kalabalık bir insan topluluğuna yönelik özellikle yoğun şekilde atılan taşlardan dolayı, çocuk yaşlı genç kadın erkek çok sayıda kişi yaralandığı, konuşmanın yapıldığı otobüsün camlarının kırıldığı, saldırı esnasında saldırıyı yapanlar saldırılarını canlı olarak da yayınladıkları,

20) Ekrem İmamoğlu'nun güvenlik güçlerinin saldırganlara yönelik etkin bir müdahale çağrısında bulunmasına rağmen, güvenlik güçlerinin saldırgan grupların taş atma mesafesine yaklaşmasına izin verdiği, yoğun taş ve diğer cisimler atılırken de önleyici etkin bir girişimde bulunmadığı,

21) Ekrem İmamoğlu'nun sürekli olarak teskin edici ve sükunete davet edici beyanlarda bulunurken resmi makamlara ve kolluğa görevlerini etkin yapması konusunda uyarı ve çağrılar yaptığı, buna rağmen olayların giderek büyümesi ve kontrolden tümüyle çıkarak kitlesel büyük bir çatışmaya dönmesi tehlikesi ortaya çıkması üzerine konuşmasına son vererek halka meydandan ayrılmalarını söyleyerek bir süre bekledikten sonra otobüsle havalimanına doğru hareket ettikleri esnada da etkin bir güvenlik tedbiri alınmadığı,

22) Çok sayıda kişinin yaralandığı ve ölüm tehlikesiyle karşılaştığı olay yeri olaydan sonra gerekli tedbirler alınarak, olay yeri incelemesi yapılması, atılan taşların fotoğrafların çekilmesi gibi, delil toplama işlemlerinin yapılması gerektiği, ancak olaydan hemen sonra Havuzbaşı

Kent meydanına giren çok sayıda iktidar partisi mensubunun alana parti bayrakları astığı, diğer yandan çeşitli grupların kent içinde saat 02.00'ye kadar konvoylar düzenleyerek, muhalefet partilerinin bayraklarını yaktığı, muhalefet partilerinin seçim ofislerine saldırıların gerçekleştiği,

23) Ekrem İmamoğlu'nun şehre gelmesinden önce tehdit ve hakaret içeren slogan atma, kışkırtıcı söylemlerde bulunma gibi saldırgan davranışlarla başlayan ve sonra da doğrudan Ekrem İmamoğlu ile ona eşlik edenleri ve onun konuşmasını dinlemeye gelenleri hedef alan taşlı saldırıların zamana yayılması, saldırgan grupların birbiriyle irtibatlı hareket etmeleri, saldırılarını canlı olarak yayınlamaları, sosyal medyadaki paylaşımları, kolluk güçlerinin etkin bir önlem almamaları ve ciddi bir müdahalede bulunmamaları gibi hususlar, yapılan saldırının ardında bir planlanma ve organizasyonun varlığını gösterdiği,

24) Olaylar kapsamında işlenen suçların azmettirici, fail ve şeriklerinin tespiti bakımından, mobese kamere kayıtları, kolluk kayıtları, her tür medyada paylaşılan görseller ve videolar ile tespit edilen saldırganların başta cep telefonlarının incelenmesi gibi Ceza Muhakemesi Kanununda öngörülen yöntemlerle kapsamlı bir delil toplama faaliyetinin yapılmasının zorunlu olduğu,

25) Kasten öldürmeye teşebbüs, kasten yaralama ve yaralamaya teşebbüs, mala zarar verme hakaret, tehdit, gibi pek çok suçun işlendiği ve gerekli önlemlerin alınmaması nedeniyle büyük bir toplumsal çatışma riskinin ortaya çıktığı olaylarla ilgili, gerekli güvenlik tedbirlerini almayan, görevinin gereklerine aykırı davranan kamu görevlilerinin hukuki, idari ve cezai sorumluluğuna gidilmesi gerektiği,

26) Erzurum'da Ekrem İmamoğlu'na ve yaptığı etkinliğe katılanlara yönelik saldırılar ile geçmişte acı örneklerini yaşadığımız türden toplumsal çatışmaya dönüşmesi tehlikesinin ortaya çıkmasının ardındaki nedenlerden birinin de, politik nefret söylemleriyle ağır kışkırtmaların yaygın biçimde yapılmasının olduğu, özellikle iktidarda yetkili makamlardaki siyasilerin ve destekçilerinin, siyasi rakiplerini terörist, düşman gibi damgalayan, onlara yönelik şiddeti mazur gören tarzda süreli bir propaganda yapmaları ve bu şiddete alt yapı hazırlayan ötekileştirici söylemlerin her tür medyada tekrarlanmasıyla oluşan ortamda başlangıçta küçük gibi görünen saldırıların büyük kitlesel çatışmalara, öldürmelere dönüşebileceği,

27) Bu nedenlerle Erzurum'da Ekrem İmamoğlu ve ona eşlik edenlerle onu dinlemeye gelenlerin yanı sıra muhalefet partilerine yapılan saldırıların tüm yönleriyle aydınlatılması için konunun sıradan bir asayiş sorunu olarak değil sivil kişileri ve kamu görevlilerini de kapsar

tarzda örgütlü suçlar kapsamında soruşturulmasının, demokratik hukuk devletini hayatiyet bakımından da zorunlu olduğu kanaatindeyim. Saygılarımla 10.05.2023



Prof. Dr. Adem Sözüer

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku

Ana Bilim Dalı Başkanı